

prima instanță: A. Miron
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, A. Gavrilița

dosarul nr. 2ra-813/15

ÎNCHEIERE

08 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Valentina Clevadî

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Lupașcu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și a prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu, reprezentat de avocatul Dorin Reșetilov și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06 decembrie 2013, prin care a fost admisă parțial acțiunea, încasat de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Lupașcu, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 7000 lei, cheltuieli de judecată suma de 5000 lei, în total suma de 12000 lei, în rest, cerințele fiind respinse

constată:

La 25 aprilie 2012, Vasile Lupașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 07 aprilie 2009, în jurul orelor 19:00 s-a deplasat în mun. Chișinău unde s-a întâlnit cu cumnatul Dumitru Josu, care a venit la tren din or. Moscova, Federația Rusa și i-a dat 100 de dolari care i-a dăruit prin telefon la 6 aprilie 2009, fiindcă a fost ziua lui de naștere, iar în jurul orelor 23:00, s-a pornit spre raionul Buiucani în or. Chișinău, pentru a înnopta la o cunoștință.

Susține că deplasându-se cu rutiera pe strada București intersecție cu strada Bănulescu-Bodoni, a observat un microbus cu seria de Cahul și câteva persoane alături, a coborât, apoi s-a apropiat de ei și i-a întrebat, dacă poate să ajungă cu ei până la Cantemir, la ce i-au răspuns că poate să meargă cu ei, dar mai au de

așteptat și alte persoane. Apoi a urcat în microbuz și s-au deplasat mai sus pe strada Mihai Cogălnicianu, intersecție cu strada Vasile Alexandri, unde au venit și ceilalți cetățeni așteptați.

Afirmă că în 2-3 minute cât se așezau pe scaune cei veniți, de pe strada Vasile Alexandri au apărut câteva persoane în civil urmați de polițiști în formă, apoi au apărut 2 mașini mici, de unde s-au coborât reprezentanți ai „OMON” înarmați cu automate și bastoane de cauciuc.

Menționează că doi au urcat în microbuzul care s-a aflat și au declarat că patroanele sânt adevărate, apoi au luat actele de la șofer și i-au dus forțat pe str. Tighina, 6, la Comisariatul Municipal Chișinău. Acolo i-au înștiințat că sunt reținuți și bănuți pentru participarea la „pogromul” care a avut loc la 7 aprilie 2009, fiindu-le luate lucrurile personale, fotografiati, batjocuriți, bătuți și interogați până a ajunge în camera de reținere.

Relatează că au fost agresați în ograda Comisariatului, fiind impuși să meargă cu capul în jos prin „Tunelul Morții”.

Menționează că după ce a fost interogat, a fost condus într-o cameră cu reținuți, unii din cei reținuți fiind vătămați, însă nimeni nu a îndrăznit să ceară să fie eliberați, dânsul, însă, a solicitat, deoarece nu este vinovat.

Remarcă că la 10 aprilie 2009, iarăși a fost adus la procuror, unde i s-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, ca infractor în acțiunile din 7 aprilie 2009, în aceeași zi cu ordonanța înmănată, a fost condus în instanța de judecată, care a avut loc, direct în localul Comisariatului Municipal Chișinău, str. Tighina, 6, unde a fost recunoscut nevinovat și eliberat.

Susține că după ce a ieșit cu decizia judecătii de eliberare, în coridor a fost din nou preluat de polițiști îmbrăcați în civil, care l-au forțat să intre în alt birou la același etaj, vizavi de biroul unde a avut loc judecata, pronunțând cuvintele că așa este „comanda” de la superiori.

Afirmă că din discuțiile lor a înțeles, că orice reținut învinuit cu participarea la evenimentele din 7 aprilie 2009, necâtând la hotărârea judecătii, trebuie să i se acorde încă un mandat de arest, cel puțin de 15 zile, fiind din nou interogat și văzându-l nevinovat, i-au ordonat să scrie un fel de sesizare, precum că nu va mai participa la astfel de evenimente, după ce a fost eliberat.

Invocă că anume după evenimentele ce au avut loc, starea sănătății s-a înrăutățit grav, dându-i complicații asupra inimii, iar în anul 2011, situația se agravase cu totul, a fost supus unui control medical la 14 septembrie 2011, la Centrul de Diagnostică Republican, unde i s-a făcut ecocardiograma la inimă, fiindu-i pus diagnosticul de ruptură de cordaj a valvei tricuspide.

Menționează că la 01 noiembrie 2011, a fost internat de urgență în Institutul Republican de Cardiologie, unde a trecut investigațiile necesare pentru operație la inimă, iar la 20 ianuarie 2012, a fost operat în Spitalul Republican și în timpul operației i-a fost protezată valvula tricuspida în întregime și parțial protezată valvula mitrală la inimă.

Remarcă că operația de înlocuire sau reconstrucție valvulară este o operație de mare amploare, pe cord deschis, care afectează profund încrederea pacientului în capacitatea sa de efort fizic și psihic. Recuperarea începe încă din spital din

prima zi post operatorie, dar trebuie continuată și după externare pentru ca pacientul să-și recâștige capacitatea de efort și încrederea în forțele proprii.

Sușține că o astfel de intervenție chirurgicală, pe care a suportat-o este foarte periculoasă și foarte costisitoare, care costă în jur de 150 mii lei, fiind doar partea tehnică a tratamentului, care constituie în jurul la 10 % din tratamentul total, iar 90 % a recuperării cardiovasculare, după astfel de intervenție chirurgicală durează toată viața și este foarte costisitoare.

Invocă că prin comiterea infracțiunilor de autoritățile de ordine și drept a Republicii Moldova, i-a fost cauzat prejudiciu material și prejudiciu moral, care constă în dureri fizice și psihice, care le suportă până în prezent.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 4, 5, 7, 166, 167 CPC, art. 1398, 1404, 1405, 1420, 1422 Cod civil.

Solicită repunerea în termen, încasarea de la pârâți a prejudiciul material în sumă de 1,5 mln lei și a prejudiciului moral în sumă de 1,5 mln lei.

La 20 iunie 2012, Vasile Lupașcu a depus cerere de completare și concretizare a cererii de chemare în judecată, prin care a invocat prevederile art. 7 lit. f) din Legea cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, care prevede că persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea față de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării).

Consideră că suma de 1500000 lei este acea compensație bănească care poate atenua suferințele fizice și suma de 1500000 lei, suferințele psihice cauzate de organele de drept.

Invocă conținutul art. 12 al Legii sus menționate, care stipulează că procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmării penale. Procurorul prezintă scuzele oficiale, în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite sau rudelor apropiate ale acesteia. La solicitarea victimei, scuzele oficiale se difuzează prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei.

Solicită încasarea de la pârât a prejudiciului material în sumă de 1,5 mln lei și prejudiciul moral în sumă de 1,5 mln lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2012 pricina a fost strămutată la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău pentru judecare conform competenței jurisdicționale.

La 22 decembrie 2012, Vasile Lupașcu a depus cerere de completare și concretizare a cererii de chemare în judecată, solicitând modificarea calității procesuale a Procuraturii Generale și a MAI din pârât în intervenient accesoriu, modificarea sintagmei de prejudiciul material în sumă de 1500000 lei cu sintagma prejudiciul material în sumă de 2654460 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06 decembrie 2013 a fost admisă parțial acțiunea, încasat de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Lupașcu, cu titlu de prejudiciu moral, suma de

7000 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 5000 lei, în total suma de 12000 lei, în rest, cerințele fiind respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2014 a fost admis apelul declarat de Procuratura Generală a RM și Vasile Lupașcu, casată hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost admisă parțial acțiunea, încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Vasile Lupașcu, prejudiciul moral în mărime de 16000 lei, în rest, au fost respinse cerințele.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2014, a fost admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor, casată hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 septembrie 2014 a fost admis recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM și Vasile Lupașcu, casată integral decizia instanței de apel din 01 aprilie 2014 și decizia suplimentară din 07 aprilie 2014, cu restituirea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014, a fost respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu, reprezentat de avocatul Dorin Reșetilov și menținută hotărârea primei instanțe.

La 27 ianuarie 2015, Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri în vederea respingerii integrale a pretențiilor reclamantului față de Ministerul Finanțelor al RM.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că a atras atenția instanțelor ierarhic inferioare asupra faptului că Guvernul RM prin hotărârea nr. 234 din 03 aprilie 2013 a reparat prejudiciul cauzat intimatului, care în caz de dezacord, era în drept de a o contesta în modul prevăzut de lege, iar o despăgubire repetată nu poate fi acceptată, de altfel, am fi în prezența îmbogățirii fără justă cauză.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare urmau să respingă acțiunea, iar instanța de apel nici nu s-a expus asupra argumentului din referința suplimentară din 29 octombrie 2013 și cererea de apel motivată din 26 martie 2014.

Invocă prevederile art. 1 și art. 13 alin. (1) al Legii cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum că aceasta se efectuează din contul bugetului de stat, nu din contul Ministerului Finanțelor.

Consideră că deși, reclamantul eronat a formulat pretențiile, instanțele ierarhic inferioare urmau să respingă acțiunea, fapt ce nu a fost realizat, or, potrivit art. 60 alin. (4) CPC, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

La 31 ianuarie 2015, Vasile Lupașcu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei

instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea prejudiciului material, emiterea unei noi decizii prin care să se încaseze din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM a prejudiciului material în sumă de 2654460 lei, prejudiciu moral în sumă de 1500000 lei.

În motivarea recursului a invocat că în perioada acțiunilor ilegale, activa în calitate de Șef al Centrului de Cooperare Transfrontalieră și Atragerea Investițiilor a Consiliului raional Cantemir și totodată deținea și calitatea de consilier în Consiliul raional Cantemir, bucurându-se de o reputație deosebită și fiind cunoscut de toți, iar prin acțiunile ilicite ale organelor de drept, i-a fost știrbită reputația pe care și-a creat-o pe parcursul vieții.

Susține că urmărirea penală a fost efectuată cu acțiuni violente din partea colaboratorilor de poliție, care a avut și are efect negativ asupra sănătății.

Consideră că instanța de apel trebuia să ia în considerație toate cele expuse și să aplice art. 7 al Legii cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care prevede că persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea față de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării).

Menționează că instanța de apel trebuia să examineze probele anexate la dosar care confirmă că în urma acțiunilor ilicite a fost diagnosticat cu ruptură de cordaj a valvei tricuspide și la 20 ianuarie 2012, a fost supus intervenției chirurgicale.

Afirmă că prin interpelarea din 16 iulie 2012 către IMSP CMF Cantemir și prin răspunsul nr. 01-6/293 din 20 iulie 2012, s-a stabilit că are nevoie de trei ture pe an la recuperarea cardiovasculară, în urma intervenției chirurgicale, durata de recuperare cardiovasculară durează toată viața, precum și faptul că în rezultatul efectuării unei analize a extrasului din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 8008/210 din 01 noiembrie 2011 – 09 noiembrie 2011 a Institutului de Cardiologie Chișinău, s-a constatat că în urma maltratărilor din 07 aprilie 2009 pe care le-a suportat, este una din cauzele care au dus la invalidizarea pacientului, care s-a ales cu gr. II de invaliditate, iar durata garanției în urma intervenției chirurgicale este de lungă durată, până la 18-20 ani.

Susține că prin informația din 153-12 din 09 iulie 2012, s-a stabilit că costul tratamentului de recuperare a pacientului pentru o tură de spitalizare constituie suma de 44241 lei.

Remarcă că pe parcursul unui an este necesar efectuarea a trei ture de spitalizare, ceea ce constituie suma de 132723 lei, iar pentru 20 de ani – 2654460 lei.

Consideră că suma de 2654460 lei este acea compensație bănească care poate atenua suferințele fizice, iar suma de 1500000 lei, cele psihice cauzate de organul de urmărire penală și procuratură.

Menționează că pentru durata aflării nelegitime în detenție, care a fost timp de 3 zile, Legea cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor

juducătorești, în art. 3 alin. (1) lit. a) prevede că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice în urma reținerii ilegale.

Invocă conținutul art. 12 din Legea sus menționată care prevede că procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmării penale. Scuzele oficiale sunt aduse în termen de 15 zile de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului, însă recurentul până în prezent nu a primit scuze pentru acțiunile ce au fost efectuate în detrimentul sănătății sale.

La 12 martie 2015, Procuratura Generală a depus referință la cererile de recurs, solicitând admiterea cererii de recurs depuse de Ministerul Finanțelor al RM și respingerea cererii de recurs depuse de Vasile Lupașcu.

La 16 martie 2015, Vasile Lupașcu a depus referință la cererea de recurs depusă de Ministerul Finanțelor al RM, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, inclusiv a recurenților, la 19 ianuarie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 240), însă careva date despre recepționarea acestuia de către recurenți, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 27 ianuarie 2015 și 31 ianuarie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și recursul declarat de Vasile Lupașcu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Vasile Lupașcu se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi